

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR-4101-15-07/2013

P/13/078

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław

T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50

lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/078 – Organizacja i nadzór nad ruchem drogowym
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	1. Grzegorz Niemczyk, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 86994 z dnia 10 lipca 2013 r. 2. Paweł Szczepkowski, inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr 87026 z dnia 29 sierpnia 2013 r. <i>(dowód: akta kontroli str. 1-4)</i>
Jednostka kontrolowana	Zarząd Dróg, Komunikacji i Utrzymania Miasta w Wałbrzychu (dalej: ZDKiUM lub Zarząd), ul. Jana Matejki 1, 58-300 Wałbrzych
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Szewczyk, Dyrektor ZDKiUM <i>(dowód: akta kontroli str. 9-13)</i>

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie¹ działalność ZDKiUM w zakresie realizacji organizacji i nadzoru nad ruchem drogowym w latach 2011-2013 (do 19 września).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Formułując ocenę negatywną NIK uwzględniła w szczególności: [1] nierzetelne prowadzenie ksiąg drogi, poprzez brak aktualnych wpisów i niekompletność 48 spośród 53 ksiąg drogi, oraz brak takich ksiąg dla 2 dróg gminnych; [2] nieprzeprowadzanie okresowych (1-rocznych oraz 5-letnich) kontroli stanu technicznego większości dróg gminnych miasta Wałbrzycha; [3] nierzetelne prowadzenie przeglądów okresowych dróg (w ramach tzw. objazdów dróg), tj. przez osoby bez uprawnień do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie; [4] brak zatwierdzonej stałej organizacji ruchu drogowego dla 6 nowo zbudowanych lub przebudowanych dróg gminnych; [5] nie obejmowanie kontrolą zarządczą – w świetle licznych stwierdzonych niniejszą kontrolą nieprawidłowości – zagadnień z zakresu zarządzania drogami miasta Wałbrzycha; [6] nieterminowe zawiadamianie właściwych organów zarządzających ruchem oraz komendanta Policji o terminach wprowadzania organizacji ruchu drogowego; [7] nieefektywne działania w kwestii przeciwdziałania nielegalnym zajęciom pasa drogowego na cele reklamowe; [8] ujawnione w toku oględzin przypadki rozbieżności stanu faktycznego organizacji ruchu drogowego z zatwierdzonymi projektami; [9] nierzetelne realizowanie obowiązków w zakresie zastosowania i funkcjonowania znaków drogowych, sygnalizacji świetlnej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i ich zgodności z zatwierdzoną organizacją ruchu, a także niezrealizowanie w tym zakresie zaleceń pokontrolnych sformułowanych w latach 2011-2012 przez Starostę Wałbrzyskiego, jak również niedostosowywanie ww. infrastruktury drogowej do aktualnych wymogów prawnych i technicznych.

Na ocenę pozytywną zasługuje natomiast: [1] terminowe i kompletne sporządzanie oraz przekazywanie Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad in-

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

formacji statystycznych o sieci zarządzanych dróg publicznych w granicach administracyjnych miasta Wałbrzycha; [2] prawidłowe współdziałanie z osobami i jednostkami zewnętrznymi w zakresie koordynacji robót drogowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Akty prawne

Ustawa o drogach publicznych - Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych².

Prawo budowlane - Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane³.

Rozporządzenie o zarządzaniu ruchem - rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem⁴.

1. Przygotowanie jednostki do realizacji zadań związanych z wypełnianiem funkcji zarządu drogi

Opis stanu faktycznego

ZDKiUM utworzony został 1 września 1999 r. na podstawie uchwały Rady Miejskiej Wałbrzycha Nr XII/166/99⁵ z dnia 26 sierpnia 1999 r. jako jednostka budżetowa Gminy Wałbrzych pod nazwą Zarząd Dróg i Komunikacji w Wałbrzychu (ZDiK). Z dniem 1 sierpnia 2011 r., na podstawie uchwały Rady Miejskiej Wałbrzycha Nr XIV/109/11 z dnia 21 czerwca 2011 r., nastąpiła zmiana nazwy jednostki na ZDKiUM⁶. W badanym okresie przedmiot działalności ZDKiUM był uregulowany statutem, przyjętym uchwałą Nr XXXVIII/209/05 z dnia 29 marca 2005 r. w sprawie nadania Statutu Zarządowi Dróg i Komunikacji w Wałbrzychu – jednostce budżetowej Gminy Wałbrzych. Od czasu uchwalenia statutu ZDKiUM zmieniany był 6-krotnie, a po raz ostatni uchwałą Nr XLIII/387/13 z dnia 31 stycznia 2013 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXVIII/209/05 RMW w sprawie nadania Statutu Zarządowi Dróg i Komunikacji w Wałbrzychu – jednostce budżetowej Gminy Wałbrzych.

(dowód: akta kontroli str. 55-84 – uchwały, statut, notatka służbowa)

Analiza zadań statutowych ZDKiUM w kontekście zadań zarządcy dróg publicznych, wskazanych w art. 20 ustawy o drogach publicznych, wykazała m.in., że:

- zadanie dotyczące sporządzania informacji o drogach publicznych oraz przekazywania ich Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad (pkt 9a), obowiązujące w ustawie o drogach publicznych od dnia 9 września 2003 r., zostało wprowadzone do statutu ZDKiUM dnia 1 sierpnia 2011 r.,
- uzupełnienie przepisu dotyczącego przeprowadzania okresowych kontroli stanu dróg (...) o obowiązkowe podczas tych kontroli dokonywanie weryfikacji cech i wskazywanie usterek, które wymagają prac konserwacyjnych lub naprawczych ze względu na bezpieczeństwo ruchu drogowego (pkt 10), obowiązujące w ustawie o drogach publicznych od dnia 31 maja 2012 r., nie zostało wprowadzone do statutu ZDKiUM do dnia rozpoczęcia kontroli NIK,
- zadanie badania wpływu robót drogowych na bezpieczeństwo ruchu drogowego (10a), obowiązujące w ustawie o drogach publicznych od dnia 31 maja 2012 r., nie zostało wprowadzone do statutu ZDKiUM do dnia rozpoczęcia kontroli NIK,

² Dz. U. z 2013 r., poz. 260.

³ Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2003 r. Nr 177, poz. 1729.

⁵ W sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Zarząd Dróg i Komunikacji” w Wałbrzychu.

⁶ W sprawie zmiany uchwały Nr XII/166/99 RMW z dnia 26 sierpnia 1999 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Zarząd Dróg i Komunikacji” w Wałbrzychu.

⁷ Do dnia zakończenia kontroli.

⁸ W sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Zarząd Dróg i Komunikacji” w Wałbrzychu.

⁹ W sprawie zmiany uchwały Nr XII/166/99 RMW z dnia 26 sierpnia 1999 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Zarząd Dróg i Komunikacji” w Wałbrzychu.

- zadania nabywania nieruchomości pod pasy drogowe dróg publicznych i gospodarowania nimi w ramach posiadanego prawa do tych nieruchomości oraz nabywania nieruchomości innych niż wymienione w pkt 17 na potrzeby zarządzania drogami i gospodarowania nimi w ramach posiadanego do nich prawa (pkt 17 i pkt 18), obowiązujące w ustawie o drogach publicznych od dnia 9 grudnia 2003 r., nie zostało wprowadzone do statutu ZDKiUM do dnia rozpoczęcia kontroli NIK,
- zadanie zarządzania i utrzymywania kanałów technologicznych i pobierania opłat, o których mowa w art. 39 ust. 7 (pkt 19), obowiązujące w ustawie o drogach publicznych od dnia 17 lipca 2010 r., zostało wprowadzone do statutu ZDKiUM dnia 1 sierpnia 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 58-84 – uchwały, statut, notatka służbowa)

W sprawie zadań statutowych ZDKiUM [...] ¹⁰, Sekretarz Miasta Wałbrzycha podała, że:

- zadanie dotyczące sporządzanie informacji o drogach publicznych oraz przekazywania ich Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad było wykonywane przez ZDKiUM na podstawie ogólnej realizacji zadań wynikających z ustawy o drogach publicznych, niemniej jednak w związku ze zmianami organizacyjnymi, które miały miejsce w 2011 r., celem uniknięcia ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych odpowiednią zmianę w statucie wprowadzono dnia 1 sierpnia 2011 r.;
- zadanie weryfikacji cech i wskazywanie usterek, które wymagają prac konserwacyjnych lub naprawczych ze względu na bezpieczeństwo ruchu drogowego, w odniesieniu do prowadzonych kontroli stanu dróg, było realizowane przez ZDKiUM na podstawie innych zadań statutowych tej jednostki, ale nie zostało wprowadzone w pełnym brzmieniu do jej statutu;
- zadanie badania wpływu robót drogowych na bezpieczeństwo ruchu drogowego również było realizowane przez ZDKiUM na podstawie innych zadań statutowych tej jednostki, ale nie zostało wprowadzone w pełnym brzmieniu do jej statutu;
- zadania dotyczące nabywania nieruchomości nie były powierzone ZDKiUM, ponieważ sprawy te realizowała bezpośrednio Gmina Wałbrzych;
- zadanie dotyczące zarządzania i utrzymywania kanałów technologicznych i pobierania opłat, o których mowa w art. 39 ust. 7, było wykonywane przez ZDKiUM na podstawie ogólnej realizacji zadań wynikających z ustawy o drogach publicznych, niemniej jednak w związku ze zmianami organizacyjnymi, które miały miejsce w 2011 r., celem uniknięcia ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych, odpowiednią zmianę w statucie wprowadzono dnia 1 sierpnia 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 85-89 – wyjaśnienia sekretarza Miasta Wałbrzycha)

W badanym okresie organizacja Zarządu była ustalona następującymi zarządzeniami Dyrektora ZDKiUM (ZDiK):

- nr 26/06 z dnia 18.05.2006 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Zarządu Dróg i Komunikacji w Wałbrzychu (wraz z 12 zmianami),
- nr 46/2011 z dnia 26.09.2011 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Zarządu Dróg, Komunikacji i Utrzymania Miasta w Wałbrzychu,
- nr 59/2011 z dnia 28.10.2011 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacyjnego Zarządu Dróg, Komunikacji i Utrzymania Miasta w Wałbrzychu (wraz z 6 zmianami).

Od 18 maja 2006 r. do 25 września 2011 r. zadania zarządcy drogi realizowały następujące komórki organizacyjne: Dział Utrzymania Dróg i Dział Inwestycji i Ochrony

¹⁰ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

Dróg. Natomiast od 26 września 2011 r. zadania zarządcy drogi realizowane były przez Dział Drogowy (powstały w wyniku reorganizacji ZDKiUM).

(dowód: akta kontroli str. 90-128 – regulamin organizacyjny, notatka służbowa)

W badanym okresie funkcję Dyrektora Zarządu pełnili:

- ✓ od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 18 marca 2012 r. – [...] ¹¹,
- ✓ od dnia 19 marca 2012 r. do dnia 23 maja 2013 r. – [...] ¹²,
- ✓ od dnia 24 maja 2013 r. do dnia 3 lipca 2013 r. – [...] ^{13 14},
- ✓ od dnia 4 lipca 2013 r. – [...] ¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 9-12 – informacja dot. Dyrektorów ZDKiUM)

Prezydent Miasta Wałbrzycha upoważnił każdego Dyrektora Zarządu do załatwiania w imieniu zarządcy wszystkich przekazanych zadań, w tym do wydawania decyzji administracyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 13-54 – zarządzenia prezydenta dot. pełnomocnictw)

W czasie trwania kontroli w Dziale Drogowym ZDKiUM pracowało 16 osób. Spośród nich 7 posiadało wykształcenie zawodowe w kierunku budowlanym, z czego 3 osoby posiadały tytuł inżyniera budownictwa (2 - specjalność inżynieria lądowa, 1 - specjalność budownictwo mostowe), a 4 osoby tytuł technika budownictwa (2 - specjalność budownictwo dróg i mostów, 2 - specjalność budownictwo ogólne). Ponadto wśród zatrudnionych w Dziale Drogowym 1 osoba posiadała tytuł inżyniera chemika w zakresie technologii materiałów budowlanych. Nikt spośród zatrudnionych w tym Dziale nie posiadał wykształcenia kierunkowego (dyplomowego lub podyplomowego) w zakresie inżynierii ruchu drogowego. Na 16 pracowników Działu Drogowego 7 osób posiadało ukończone specjalistyczne kursy doszkalcające w zakresie budownictwa drogowego oraz zarządzania i utrzymania dróg publicznych. 3 osoby posiadały uprawnienia budowlane do wykonywania funkcji technicznych w budownictwie: [...] ¹⁶.

W trakcie kontroli NIK, spośród pracowników Działu Drogowego ZDKiUM, posiadających uprawnienia budowlane, jedna osoba [...] ¹⁷ posiadała ważny wpis na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego (Dolnośląska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa). Poza tym warunek ten spełniał [...] ¹⁸, Dyrektor ZDKiUM, zatrudniony w Zarządzie od 4 lipca 2013 r.

Pracownikom Działu Drogowego powierzone zostały wszystkie czynności określone w regulaminie organizacyjnym i statucie ZDKiUM. W zakresach czynności pracowników nie wyznaczono zastępstw na czas nieobecności poszczególnych osób.

(dowód: akta kontroli str. 133-242 – notatka służbowa, dokumenty kadrowe)

Na okoliczność nieumieszczenia w zakresach czynności pracowników Działu Drogowego zapisów dotyczących zastępstw na czas ich nieobecności w pracy, [...] ¹⁹,

¹¹ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹² Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹³ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹⁴ Jako pełniący obowiązki Dyrektora Zarządu.

¹⁵ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹⁶ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹⁷ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹⁸ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹⁹ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

Dyrektor ZDKiUM wskazał, że w zakresach czynności pracowników znajduje się punkt dotyczący obowiązku znajomości zakresu działania współpracowników działu, w celu możliwości ich zastępstwa. Ponadto w sytuacjach dających się przewidzieć (planowane nieobecności, urlopy) planowane są zastępstwa spośród pracowników wdrożonych do wykonywania zadań realizowanych w Dziale Drogowym. W sytuacjach nieplanowanych nieobecności, spowodowanych chorobą pracownika, decyzje co do zastępstw podejmowane są na bieżąco, celem terminowego wykonania realizowanych zadań. Sytuacja kadrowa, w kontekście zadań realizowanych w Dziale Drogowym, nie pozwalała na wykorzystywanie urlopów przez pracowników w całości. Konieczne było dzielenie ich na części.

Natomiast odnośnie nie zatrudnienia w Dziale Drogowym osób posiadających ważne uprawnienia budowlane do wykonywania funkcji technicznych w budownictwie, [...] ²⁰, Dyrektor ZDKiUM wskazał, że kilkukrotne konkursy związane z naborem pracowników do Działu Drogowego nie doprowadziły do zatrudnienia pracownika posiadającego ważne uprawnienia budowlane ze względu na:

- wymagania finansowe kandydatów (większe niż możliwości ZDKiUM),
- brak pożądanego wykształcenia technicznego kandydatów w kierunku drogowym lub budowlanym,
- brak kandydatów posiadających uprawnienia budowlane do wykonywania funkcji technicznych w budownictwie,
- niski poziom wiedzy i kompetencji kandydatów.

(dowód: akta kontroli str. 620-627 – wyjaśnienie Dyrektora)

Kwestię okresowych kontroli stanu technicznego dróg publicznych, będących w zarządzie drogowym ZDKiUM ²¹, regulowało w latach 2011-2013 zarządzenie Nr 33/2000 Dyrektora ZDKiUM z dnia 30 listopada 2000 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji okresowych kontroli stanu technicznego dróg gminnych oraz dróg wewnętrznych w granicach administracyjnych Gminy Wałbrzych oraz obiektów mostowych w ciągach tych dróg”. Z treści tego zarządzenia wynikało, że:

1) do prowadzenia okresowych kontroli stanu technicznego dróg zobowiązani byli pracownicy ZDKiUM:

- do 1 listopada 2011 r.: [...] ²²,
- od 2 listopada 2011 r.: [...] ²³;

2) do prowadzenia okresowych kontroli stanu technicznego obiektów mostowych zobowiązanych był [...] ²⁴, pracownik ZDKiUM.

Spośród ww. osób [...] ²⁵ posiadali uprawnienia budowlane do wykonywania funkcji technicznych w budownictwie ²⁶. [...] ²⁷ nie posiadał jednak prawa wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie z powodu braku wpisu na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego.

(dowód: akta kontroli str. 133-242 – notatka służbowa, dokumenty kadrowe)

²⁰ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

²¹ Art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane.

²² Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

²³ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

²⁴ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

²⁵ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

²⁶ Osoby te uzyskały uprawnienia budowlane przed dniem wejścia w życie ustawy Prawo budowlane, w związku z czym nie dotyczył ich przepis art. 104 tej ustawy.

²⁷ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

[...]²⁸, Dyrektor ZDKiUM nie potrafił wyjaśnić dlaczego w „Instrukcji okresowych kontroli stanu technicznego dróg gminnych oraz dróg wewnętrznych w granicach administracyjnych Gminy Wałbrzych oraz obiektów mostowych w ciągach tych dróg” zobowiązano do prowadzenia okresowych kontroli stanu technicznego dróg m.in. pracowników ZDKiUM nieposiadających stosownych uprawnień budowlanych do wykonywania funkcji technicznych w budownictwie, wynikających z art. 62 ust. 4 ustawy Prawo budowlane. Wskazał przy tym, że pracownicy ci nie uczestniczyli w tworzeniu tego zarządzenia. Dodał jednocześnie, iż wymienieni w tej Instrukcji pracownicy wykonywali objazdy dróg, celem których było sprawdzenie stanu technicznego poprzez rejestrowanie wszelkich usterek stwierdzonych na przeglądanych odcinku drogi, w wyniku którego podejmowane były dalsze działania wynikające ze statutu jednostki.

(dowód: akta kontroli str. 243-257 „Instrukcja ...”, wyjaśnienia Dyrektora)

Pracownikiem Działu Drogowego ZDKiUM, opracowującym projekty organizacji ruchu drogowego oraz opiniującym projekty innych jednostek, była [...]²⁹, zatrudniona od 1 maja 2012 r. Poprzednio, tj. do 30 kwietnia 2012 r. zadania te wykonywała [...]³⁰ ³¹. Osoby te posiadały tytuł magistra inżyniera budownictwa w zakresie specjalności inżynieria lądowa, jednakże nie posiadały wykształcenia kierunkowego w zakresie inżynierii ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 133-242, 620-627 – notatka służbowa, dokumenty kadrowe)

W okresie 2011-2013 (I półrocze) ZDKiUM sporządził i przedłożył do zatwierdzenia przez właściwy organ zarządzający ruchem drogowym³² łącznie 116 projektów organizacji ruchu. Organy zarządzające ruchem odrzuciły łącznie 9 (7,8%) z tych projektów, z czego 4 z powodu zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, a 5 z powodu niezgodności z przepisami ruchu drogowego. Żaden z projektów nie został odesłany do poprawy.

(dowód: akta kontroli str. 258-261 – informacja ZDKiUM)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. ZDKiUM sprawował zarząd drogowy nad 328 drogami gminnymi, zlokalizowanymi na terenie miasta Wałbrzycha, o łącznej długości 137,38 km. W związku z przywróceniem miastu Wałbrzych od dnia 1 stycznia 2013 r. statusu miasta na prawach powiatu³³, ilość dróg będących w zarządzie ZDKiUM zwiększyła się o drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe zlokalizowane na terenie miasta Wałbrzycha, które wcześniej były w zarządzie drogowym, odpowiednio: Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, Zarządu Województwa Dolnośląskiego, Starosty Wałbrzyskiego. Z tego też powodu według stanu na dzień 30 czerwca 2013 r. ZDKiUM sprawował również zarząd nad 1 drogą krajową o długości 16,92 km, 5 drogami wojewódzkimi o łącznej długości 20,31 km oraz 13 drogami powiatowymi o łącznej długości 29,00 km.

Nie wszystkie drogi, będące w zarządzie ZDKiUM, posiadały zatwierdzoną stałą organizację ruchu drogowego. I tak, na dzień 30 czerwca 2013 r. wszystkie drogi wojewódzkie i powiatowe posiadały zatwierdzoną stałą organizację ruchu, natomiast

²⁸ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

²⁹ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

³⁰ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

³¹ Zatrudniona w ZDKiUM do dnia 30 kwietnia 2012 r.

³² Do dnia 31 grudnia 2012 r. Starosta Wałbrzyski. Od dnia 1 stycznia 2013 r. Prezydent Miasta Wałbrzycha.

³³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie przywrócenia miastu Wałbrzych statusu miasta na prawach powiatu oraz ustalenia granic powiatu wałbrzyskiego (Dz.U. z 2012 r. poz. 853).

droga krajowa je nie posiadała. Spośród dróg gminnych zatwierdzoną organizację ruchu posiadało 25 dróg o łącznej długości 7,90 km, co stanowiło 5,74% zarządzanych dróg gminnych (wg kilometrażu). W trakcie kontroli NIK kolejnych 9 dróg gminnych uzyskało zatwierdzenie organizacji ruchu. Według stanu na dzień 31 sierpnia 2013 r. ilość dróg gminnych z zatwierdzoną organizacją ruchu wzrosła do 34, a łączna ich długość do 11,54 km, co stanowiło 8,40% zarządzanych dróg gminnych (wg kilometrażu).

(dowód: akta kontroli str. 258-261 – informacja ZDKiUM)

Na okoliczność braku stałej organizacji ruchu drogowego dla większości dróg gminnych miasta Wałbrzycha, [...] ³⁴, Dyrektor Zarządu wyjaśnił, że ZDKiUM wykonywał docelowe projekty organizacji ruchu drogowego i przekazywał do zatwierdzenia projekty na odcinki dróg gminnych, na których występowała ingerencja w istniejącą organizację ruchu. Dyrektor ZDKiUM wskazał również, że brak stałej organizacji ruchu drogowego dla większości dróg gminnych jest wynikiem sporu jaki miał miejsce w 2008 r. Ówczesny Prezydent Miasta Wałbrzycha odmówił sporządzenia takich projektów na żądanie Starosty Wałbrzyskiego (będącego w tamtym czasie organem zarządzającym ruchem na drogach gminnych), sformułowane w wyniku zaleceń pokontrolnych po kontroli wykonywania przez organ zarządzający ruchem na drogach powiatowych i gminnych zadań z zakresu organizacji ruchu drogowego oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego, przeprowadzonej w grudniu 2005 r. w Starostwie Powiatowym w Wałbrzychu na polecenie Wojewody Dolnośląskiego. Jako powód odmowy podano brak podstawy prawnej do takiego żądania.

(dowód: akta kontroli str. 284-289 – wyjaśnienia Dyrektora Zarządu)

Kontrola nowo wybudowanych lub przebudowanych po 29 października 2003 r. ³⁵ dróg gminnych w Wałbrzychu wykazała, że spośród 15 takich dróg, 6 (wybudowanych i oddanych do eksploatacji w 2011 r.) nie miało zatwierdzonej stałej organizacji ruchu drogowego. Dotyczyło to drogi:

- nr 116543D – ul. Lewartowskiego,
- nr 116538D – ul. Zajączka,
- nr 116554D – ul. Sienkiewicza,
- nr 116560D – ul. Kościuszki,
- nr 116550D – ul. Moniuszki,
- ul. Villardczyków (brak numeru drogi gminnej) ³⁶.

(dowód: akta kontroli str. 290-298 – Materiały ZDKiUM)

[...] ³⁷, Dyrektor Zarządu wyjaśnił, że podstawą do wykonania (przez wykonawców inwestycji drogowych) organizacji ruchu na wskazanych 6 drogach gminnych były projekty docelowej organizacji ruchu, sporządzone przez wykonawców i zaopiniowane przez ZDKiUM. Dyrektor ZDKiUM nie potrafił wyjaśnić dlaczego ZDKiUM przyjął od wykonawców niezatwierdzone projekty organizacji ruchu drogowego. Z kolei projekt dotyczący organizacji ruchu drogowego na ul. Villardczyków zaginął i ZDKiUM nie posiadał go.

(dowód: akta kontroli str. 290-300 – Materiały ZDKiUM)

³⁴ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

³⁵ Data wejścia w życie rozporządzenia o zarządzaniu ruchem, gdzie § 4 ust. 1 wskazuje, że podstawą do wprowadzenia organizacji ruchu na nowo wybudowanej drodze lub jej zmiany na drodze istniejącej jest zatwierdzenie organizacji ruchu przez organ zarządzający ruchem.

³⁶ „Budowa infrastruktury drogowej w celu udostępnienia nowych terenów inwestycyjnych o znaczeniu regionalnym w ramach Parku Przemysłowego w Wałbrzychu”

³⁷ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

Rada Miejska Wałbrzyska podjęła w dniu 27 września 2012 r. uchwałę Nr XXXVIII/309/2012 w sprawie nadania nazwy ulicy dla istniejącej drogi gminnej w obrębie 8 Poniatów w Wałbrzychu. Drodze tej nadano nazwę ul. Villardczyków (§ 1), a wykonanie uchwały powierzono Prezydentowi Miasta Wałbrzyska (§ 2). Do dnia kontroli NIK drodze tej nie nadano jednakże numeru właściwego dla dróg gminnych, nie umieszczono tej drogi w ewidencji drogowej ZDKiUM oraz nie założono jej książki drogi.

(dowód: akta kontroli str. 301-414 – Materiały ZDKiUM)

W sprawie ul. Villardczyków [...] ³⁸, Dyrektor Zarządu wyjaśnił, że ZDKiUM nie miał wiedzy dotyczącej podjęcia przez Radę Miejską Wałbrzyska powyższej uchwały. Stwierdził również, że brak działań w zakresie nadania tej ulicy stosownego numeru, statusu drogi gminnej oraz utworzenia odpowiednich dokumentów ewidencyjnych, wynikał z braku wystarczającej etatyzacji Działu Drogowego, w następstwie czego realizowano wyłącznie działania istotne, tj. takie, które wiązały się z aktualnie prowadzonymi zadaniami inwestycyjnymi, bądź bieżącym utrzymaniem dróg dla zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu kołowym i pieszym. Jednocześnie Dyrektor Zarządu poinformował, że ZDKiUM rozpoczął procedurę nadania ul. Villardczyków kategorii drogi gminnej w trybie wynikającym z art. 7 ust. 2 ustawy o drogach publicznych ³⁹.

(dowód: akta kontroli str. 415-416 – wyjaśnienia Dyrektora ZDKiUM)

Ewidencja drogowa prowadzona w ZDKiUM była w następującym systemie:

- 1) książki drogowe dla dróg krajowych, wojewódzkich oraz powiatowych prowadzone były w wersji analogowej (papierowej),
- 2) książki drogowe dla dróg gminnych prowadzone były w wersji elektronicznej (edytor tekstu LibreOffice Writer oraz arkusz kalkulacyjny LibreOffice Calc),
- 3) książki objazdu dróg prowadzone były dla poszczególnych kategorii dróg w formie książkowej (papierowej).

W okresie lat 2010-2012 ZDKiUM sprawował zarząd wyłącznie nad drogami gminnymi na terenie miasta Wałbrzyska, w związku z czym nie sporządzał map techniczno-eksploatacyjnych dla dróg gminnych ⁴⁰.

Analiza funkcjonującego systemu ewidencji dróg zarządzanych przez ZDKiUM, polegająca na sprawdzeniu posiadania i kompletności książek drogowych ⁴¹ dla wszystkich dróg krajowych (1), wojewódzkich (5) i powiatowych (13) oraz losowo wybranych 35 dróg gminnych (10,7% dróg gminnych) ⁴² wykazała, że:

- 1) dla drogi powiatowej 3397 D (ul. Kosteckiego) książki drogi nie założono,
- 2) dla pozostałych 53 dróg książki drogi zostały założone, przy czym ich poszczególne części wypełnione zostały następująco:

³⁸ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

³⁹ W myśl którego zaliczenie do kategorii dróg gminnych następuje w drodze uchwały rady gminy po zasięgnięciu opinii właściwego zarządu powiatu.

⁴⁰ Wg § 12 ust. 2, rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom, nie sporządza się map techniczno-eksploatacyjnych dla dróg gminnych (Dz.U. z 2005 r. Nr 67, poz. 582).

⁴¹ Książkę drogi określa wzór stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom, nie sporządza się map techniczno-eksploatacyjnych dla dróg gminnych (Dz.U. z 2005 r. Nr 67, poz. 582).

⁴² Ogółem sprawdzono książki drogowe dla 54 dróg zarządzanych przez ZDKiUM (16,5% dróg zarządzanych przez ZDKiUM).

- część I⁴³ - wypełniono w 40 książkach, w 8 książkach brak aktualnego wpisu, w 5 książkach brak części I,
- część II⁴⁴ - wypełniono w 10 książkach, nie wypełniono w 38 książkach, w 5 książkach brak części II,
- część III⁴⁵ - wypełniono w 52 książkach, w 1 książkach brak części III,
- część IV⁴⁶ - wypełniono w 13 książkach, nie wypełniono w 14 książkach, w 21 książkach brak aktualnego wpisu, w 5 książkach brak części IV,
- część V⁴⁷ - wypełniono w 15 książkach, nie wypełniono w 33 książkach, w 5 książkach brak części V,
- część VI⁴⁸ - wypełniono w 5 książkach, nie wypełniono w 43 książkach, w 5 książkach brak części VI,
- część VII⁴⁹ - nie wypełniono w 48 książkach, w 5 książkach brak części VII,
- część VIII⁵⁰ - wypełniono w 40 książkach, nie wypełniono w 9 książkach, w 4 książkach brak części VIII.

(dowód: akta kontroli str. 428-433 – notatka służbowa w sprawie ewidencji drogowej)

Na okoliczność stanu książek drogowych [...] ⁵¹, Dyrektor ZDKiUM podał, że:

- 1) wobec szczątkowych i brakujących danych o sieci dróg powiatowych położonych w granicach administracyjnych miasta Wałbrzycha, zawartych w książkach drogowych przekazanych przez Starostę Wałbrzyskiego⁵², zlecono zewnętrznej firmie wykonanie ewidencji dróg powiatowych oraz opracowanie książek drogowych (termin realizacji zadania: 27 września 2013 r.);
- 2) brak bieżącej aktualizacji wpisów w książkach drogowych wynikał z konieczności zaangażowania pracownika, odpowiedzialnego za dokonywanie wpisów, na rzecz realizacji zadań związanych z inżynierią ruchu i prowadzonymi inwestycjami, które nie były realizowane z uwagi na braki kadrowe, a które dla ZDKiUM były zadaniami priorytetowymi.

(dowód: akta kontroli str. 434-439 – wyjaśnienia Dyrektora Zarządu w sprawie ewidencji)

Dzienniki objazdu dróg prowadzone były w formie książkowej (papierowej) dla poszczególnych kategorii dróg:

- 1) drogi krajowe – dziennik założony w 2013 r., pierwszy wpis – 2 stycznia 2013 r., ostatni wpis – 9 lipca 2013 r.; osoby kontrolujące: [...] ⁵³;
- 2) drogi wojewódzkie i powiatowe – wspólny dziennik prowadzony dla obu kategorii dróg wojewódzkich i powiatowych; dziennik założony w 2013 r., pierwszy wpis – 2 stycznia 2013 r., ostatni wpis – 3 lipca 2013 r.; osoby kontrolujące: [...] ⁵⁴.

⁴³ Część I Książki Drogi: Osoba upoważniona do dokonywania wpisu.

⁴⁴ Część II Książki Drogi: Wykaz opracowań projektowych dotyczących odcinka drogi.

⁴⁵ Część III Książki Drogi: Zestawienie zbiorcze danych technicznych dotyczących odcinka drogi.

⁴⁶ Część IV Książki Drogi: Wykaz dzienników objazdu dróg – kontrola stanu technicznej sprawności odcinka drogi, zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane.

⁴⁷ Część V Książki Drogi: Wykaz protokołów kontroli okresowych stanu technicznego i wartości użytkowej odcinka drogi, przeprowadzanych co najmniej raz na 5 lat, zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane.

⁴⁸ Część VI Książki Drogi: Wykaz protokołów odbioru robót remontowych i modernizacyjnych odcinka drogi.

⁴⁹ Część VII Książki Drogi: Wykaz protokołów katastrof.

⁵⁰ Część VIII Książki Drogi: Szczegółowe dane techniczne charakteryzujące odcinek drogi.

⁵¹ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁵² Organ zarządzający ruchem drogowym na drogach powiatowych miasta Wałbrzycha do dnia 31.12.2012 r.

⁵³ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁵⁴ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

W trakcie kontroli NIK zostały założone 2 odrębne dzienniki objazdu dla dróg wojewódzkich i powiatowych, do których zostały przeniesione wpisy z istniejącego dotychczas wspólnego dziennika objazdu dla dróg wojewódzkich i powiatowych⁵⁵;

- 3) drogi gminne – dziennik objazdu dróg, pierwszy wpis – 26 październik 2010 r., ostatni wpis – 21 czerwca 2013 r.; osoby kontrolujące w latach 2011-2013: [...] ⁵⁶.

[...] ⁵⁷ posiadała uprawnienia do wykonywania samodzielnie funkcji kierownika budowy i robót w specjalności konstrukcyjno-inżynierskiej w zakresie dróg oraz typowych przepustów i mostów (1982 r.). [...] ⁵⁸ nie posiadali uprawnień budowlanych do wykonywania funkcji technicznych w budownictwie⁵⁹.

(dowód: akta kontroli str. 428-433 – notatka służbowa w sprawie ewidencji drogowej)

[...] ⁶⁰, Dyrektor ZDKiUM podał, że wymienieni powyżej pracownicy, nieposiadający uprawnień budowlanych do wykonywania funkcji technicznych w budownictwie, wykonywali objazdy dróg, celem których było sprawdzenie ich stanu technicznego poprzez rejestrowanie wszelkich usterek, stwierdzonych na przeglądanych odcinku drogi, w wyniku których podejmowane były działania wynikające ze statutu jednostki. Przeglądy dróg wykonywane w ramach objazdów dróg nie były kontrolami stanu technicznego dróg w rozumieniu art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane.

(dowód: akta kontroli str. 243-257 „Instrukcja ...”, wyjaśnienia Dyrektora)

W badanym okresie ZDKiUM dokonał pomiarów natężenia ruchu drogowego na 9 drogach gminnych, z czego w 2011 r. zrealizowano 4 pomiary, a w 2012 r. zrealizowano 5 pomiarów. Pomiary były wykonywane w związku z:

- 1) uwagami mieszkańców dotyczących dużego ruchu samochodów ciężarowych,
- 2) analizą ruchu pojazdów ciężarowych na drogach gminnych,
- 3) oceną wskaźnika rezultatu,
- 4) lokalizacją dodatkowego wjazdu,
- 5) wnioskiem PKP.

ZDKiUM nie sporządzał analiz z przeprowadzonych pomiarów ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 442-446 – notatka służbowa w sprawie pomiarów, materiały ZDKiUM)

Stosownie do § 2 ust. 2 i § 3 rozporządzenia w sprawie sporządzania informacji o drogach⁶¹, Zarząd przekazał Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad informacje statystyczne o sieci zarządzanych dróg gminnych w granicach administracyjnych miasta Wałbrzycha:

- za 2010 r. pismem znak RD/4200/954/12/2011 z dnia 24.03.2011 r.,
- za 2011 r. pismem znak RD/4200/10295/41/2012 z dnia 26.03.2012 r.,

⁵⁵ Wg § 11 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom (Dz.U. z 2005 r. Nr 67, poz. 582), dziennik objazdu dróg prowadzi właściwy zarządca drogi oddzielnie dla każdej kategorii drogi.

⁵⁶ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁵⁷ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁵⁸ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁵⁹ Wg art. 62 ust. 4 ustawy Prawo budowlane, kontrole o których mowa w ust. 1 (okresowe kontrole techniczne obiektów budowlanych), z zastrzeżeniem ust. 5-6a, przeprowadzają osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.

⁶⁰ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁶¹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie trybu sporządzania informacji oraz gromadzenia i udostępniania danych o sieci dróg publicznych, obiektach mostowych, tunelach oraz promach (Dz. U. Nr 67, poz. 583).

– za 2012 r. pismem znak MR/4200/17653/1/2013 z dnia 26.03.2013 r.

Ww. informacje zostały przesłane w wymaganym terminie. W okresie lat 2010-2012 ZDKiUM sprawował zarząd wyłącznie nad drogami gminnymi na terenie miasta Wałbrzycha, w związku z czym nie sporządzał map techniczno-eksploatacyjnych dla dróg gminnych.

(dowód: akta kontroli str. 447-466 – notatka służbowa w sprawie GDDKiA, materiały ZDKiUM)

Realizacja nałożonych na komórki organizacyjne i pracowników Zarządu obowiązków związanych z realizacją zadań objętych kontrolą NIK, nie była objęta kontrolą zarządczą. Realizacja ww. zadań nie była objęta wewnętrzną kontrolą instytucjonalną. W Zarządzie nie funkcjonowała komórka kontroli wewnętrznej.

(dowód: akta kontroli str. 467-484 – wyjaśnienia Dyrektora Zarządu, materiały ZDKiUM dot. kontroli zarządczej i kontroli zewnętrznych)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W przedstawionym powyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Brak zatwierdzonej stałej organizacji ruchu dla 6 nowo zbudowanych lub przebudowanych dróg gminnych (ul. Lewartowskiego, ul. Zajączka, ul. Sienkiewicza, ul. Kościuszki, ul. Moniuszki, ul. Villardczyków), co stanowiło naruszenie § 4 ust. 1 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem, zgodnie z którym zatwierdzona stała organizacja ruchu, związana z budową lub przebudową drogi albo z budową dojazdu do obiektu przy drodze, stanowi integralną część dokumentacji budowy.
- 2) Brak książek drogi dla 2 dróg gminnych miasta Wałbrzycha: ul. Kosteckiego i ul. Villardczyków, co było niezgodne z art. 64 ust. 1 ustawy Prawo budowlane.
- 3) Naruszenie przepisów § 9 ust. 1 pkt 1 i § 16 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom⁶², poprzez brak aktualnych wpisów lub niekompletność książek drogi (brak poszczególnych części). Zastrzeżenia NIK wzbudził stan 48 (90,6%) zbadanych książek drogi, tj. wszystkich badanych dla dróg: krajowych (1), powiatowych (13) oraz gminnych (34).

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

Najwyższa Izba Kontroli zauważa przy tym, iż:

- 1) Brak zatrudnienia osób posiadających aktualne uprawnienia budowlane do wykonywania funkcji technicznych w budownictwie, skutkowało niewłaściwą realizacją przez ZDKiUM zadań w zakresie przeprowadzania okresowych kontroli stanu dróg i drogowych obiektów inżynierskich oraz przepraw promowych, ze szczególnym uwzględnieniem ich wpływu na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego. NIK negatywnie ocenia powierzenie tych zadań osobom nieposiadającym takich uprawnień⁶³. Pracownicy ci, nie chcąc naruszyć przepisu art. 62 ust. 4 ustawy Prawo budowlane, ograniczyli swoje czynności (realizowane podczas objazdów dróg) do ogólnych przeglądów stanu technicznego dróg, których wynik zapisywali w dziennikach objazdów.
- 2) Brak zatwierdzonej stałej organizacji ruchu dla 91,60% dróg gminnych miasta Wałbrzycha niekorzystnie oddziałuje na realizację zadań ZDKiUM w zakresie zarządu drogowego, a w szczególności utrzymania oraz kontroli oznakowania i urządzeń dotyczących organizacji ruchu drogowego. Uniemożliwiało to rzetelną realizację kontroli stanu technicznego zarządzanych dróg (brak stosownego wyznacznika do przeprowadzenia kontroli oznakowania i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, stanowiących elementy drogi publicznej).

⁶² Dz. U. z 2005 r. Nr 67, poz. 582.

⁶³ Zarządzeniem Nr 33/2000 Dyrektora ZDKiUM z dnia 30 listopada 2000 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji okresowych kontroli stanu technicznego dróg gminnych oraz dróg wewnętrznych w granicach administracyjnych Gminy Wałbrzych oraz obiektów mostowych w ciągach tych dróg” (wraz ze zmianami).

- 3) Negatywnie postrzegać należy brak działań ZDKiUM odnośnie nadania ul. Vilarczyków stosownego numeru, statusu drogi gminnej oraz nieuwzględnienie tej drogi w prowadzonej ewidencji dróg publicznych.
- 4) Większość nieprawidłowości lub uchybień stwierdzonych w ramach kontroli NIK wynikało z faktu nie objęcia kontrolą zarządczą realizowanych przez ZDKiUM zadań z zakresu zarządu drogowego. Taką sytuację zaliczyć należy do zjawisk niekorzystnych.
- 5) W okresie 2011-2013 (do dnia zakończenia kontroli) funkcję Dyrektora ZDKiUM pełniły 4 osoby. Taka rotacja w połączeniu z reorganizacją jednostki, zmianami kadrowymi oraz zwiększeniem zakresu realizowanych zadań (w związku z przejęciem od dnia 1 stycznia 2013 r. zarządu drogowego nad drogami krajowymi, wojewódzkim i powiatowymi miasta Wałbrzycha), miała niekorzystny wpływ na jakość zadań realizowanych przez ZDKiUM.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie przygotowanie ZDKiUM do realizacji zadań związanych z wypełnieniem funkcji zarządu drogowego.

2. Prawdliwość współdziałania z organami zarządzającymi ruchem drogowym i innymi podmiotami, w szczególności w zakresie przygotowania projektów organizacji ruchu

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie Komenda Miejska Policji w Wałbrzychu zwróciła się 19 razy do ZDKiUM w sprawach dotyczących zmiany organizacji ruchu drogowego w związku ze stwierdzeniem zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, z czego w 2011 r. – 1 raz, w 2012 r. – 4 razy, w 2013 r. (do czasu kontroli) – 14 razy. Z wniosków tych ZDKiUM przystąpił do realizacji lub zrealizował 17, a w przypadku 2 pozostałych odmówił realizacji. Odmowa spowodowana była brakiem zasadności wniosku Policji, która nie odwołała się od odmownej decyzji ZDKiUM. Nie stwierdzono przypadków nie poinformowania Policji o zrealizowaniu wniosku, bądź o planach jego realizacji w przyszłości, lub też o odmowie realizacji wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 492-507 – notatka służbowa w sprawie wniosków Policji, materiały ZDKiUM, materiały Policji)

W badanym okresie ZDKiUM nie kierował do organów zarządzających ruchem drogowym wniosków w sprawie dostosowania organizacji ruchu. W 2013 r. odbyły się spotkania z organem zarządzającym ruchem (Prezydent Miasta Wałbrzycha), gdzie omawiano potrzeby wprowadzenia zmiany organizacji ruchu na ul. Kaliskiej oraz na ul. Czerwonego Krzyża, wynikające z wprowadzenia tymczasowej organizacji ruchu na ul. 11 Listopada (inwestycja drogowa). ZDKiUM sporządził stosowne projekty organizacji ruchu i przedłożył je do zatwierdzenia.

(dowód: akta kontroli str. 508-511 – wyjaśnienia Dyrektora ZDKiUM)

W 2012 r. ZDKiUM, na podstawie § 12 ust. 1 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem, wprowadził organizację ruchu dla 39 projektów organizacji ruchu. W przypadku 30 z tych projektów organizacji ruchu zachowany został 7-dniowy termin zawiadomienia organu zarządzającego ruchem oraz właściwego komendanta Policji o terminie wprowadzenia organizacji ruchu. Natomiast w przypadku pozostałych 9 (23,1%) projektów organizacji ruchu wymóg ten nie został zachowany. W 5 przypadkach nie zawiadomiono Komendanta Miejskiego Policji w Wałbrzychu, w 4 przypadkach nie zawiadomiono Komendanta Wojewódzkiego Policji we Wrocławiu, a w 5 przypadkach nie zawiadomiono Starosty Wałbrzyskiego.

(dowód: akta kontroli str. 527-528 – notatka służbowa)

[...] ⁶⁴, Dyrektor ZDKiUM w powyższej sprawie stwierdził, że:

- nie jest w stanie ustalić przyczyn niezawiadomienia właściwych organów w 5 przypadkach jakie miały miejsce w I połowie 2012 r. (Starosta Wałbrzyski – 2 razy, Komendant Miejski Policji w Wałbrzychu – 2 razy, Komendant Wojewódzki Policji – 3 razy), gdyż pracownik merytoryczny zajmujący się wtedy zagadnieniami inżynierii ruchu drogowego nie jest obecnie zatrudniony w ZDKiUM;
- w 3 przypadkach jakie miały miejsce w II połowie 2012 r. nie zawiadomiono Starosty Wałbrzyskiego i Komendanta Miejskiego Policji w Wałbrzychu, gdyż wprowadzenie tych organizacji wynikało z pilnej potrzeby montażu oznakowania w terenie;
- w 1 przypadku nie powiadomiono Komendanta Wojewódzkiego Policji w Wałbrzychu, gdyż pracownik merytoryczny uznał, że zmiana ta nie wpływa na bezpieczeństwo ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 529-531 – wyjaśnienia Dyrektora ZDKiUM)

Policjanci Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu podczas patroli drogowych w 2012 r. nie odnotowali przypadków zajęcia pasa drogowego bez wcześniejszego powiadomienia Policji.

(dowód: akta kontroli str. 493-507 – wyjaśnienia Komendanta Policji)

W 2012 r. ZDKiUM na podstawie § 5 ust. 2 oraz § 12 ust. 2 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem, 2-krotnie wprowadził uproszczony projekt czasowej organizacji ruchu w związku z prowadzeniem robót związanych z utrzymaniem dróg w mieście Wałbrzychu, tj. zmianą oznakowania ulic Psie Pole i Stefana Batorego. ZDKiUM o wprowadzeniu przedmiotowych zmian w organizacji ruchu zawiadomił Starostę Wałbrzyskiego oraz Komendanta Miejskiego Policji w Wałbrzychu w terminie co najmniej na 24 godziny przed ich rozpoczęciem (w obu przypadkach zawiadomienie przekazano 5 dni przed rozpoczęciem robót).

(dowód: akta kontroli str. 532 – notatka służbowa, materiały ZDKiUM)

Spośród 317 decyzji z 2012 r. o zajęciu pasa drogowego w związku z awariami infrastruktury drogowej, analizie poddano 32 takie decyzje, w wyniku której stwierdzono, że:

- 1) w żadnym z 32 przypadków nie załączono do zgłoszenia następujących informacji dodatkowych:
 - nie wprowadzono tymczasowych ograniczeń i zakazów,
 - nie wyznaczono niezbędnych objazdów,
 - nie przedstawiono szkicu sytuacyjnego z zaznaczeniem na nim odcinka drogi o ograniczonym lub zamkniętym ruchu,
 - nie przedstawiono zmienionej organizacji ruchu.
- 2) we wszystkich 14 przypadkach prac awaryjnych, prowadzonych przez Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. (WPWiK sp. z o.o.) nie zamieszczono szczegółowych informacji dotyczących charakteru awarii. Zamieszczono jedynie informacje, że zgłoszenie dotyczy prac awaryjnych.

(dowód: akta kontroli str. 533-546 – notatka służbowa, materiały ZDKiUM)

[...] ⁶⁵, Inspektor Działu Drogowego podała, że miał zastosowanie przepis art. 40 ust. 14 ustawy o drogach publicznych, w myśl którego nie stosuje się ust. ¹⁶⁶ w razie konieczności usunięcia awarii urządzeń niezwiązanych z potrzebami zarządzania

⁶⁴ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁶⁵ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁶⁶ Wg art. 40 ust. 1 ustawy o drogach publicznych, zajęcie pasa drogowego na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg wymaga zezwolenia zarządcy drogi, w drodze decyzji administracyjnej.

drogami lub potrzebami ruchu drogowego, a znajdujących się w pasie drogowym. Inspektor Działu Drogowego nadmienila, że po zlokalizowaniu awarii prowadzący roboty niezwłocznie zawiadamia o tym zarządcę drogi i w porozumieniu z nim określa termin i powierzchnię zajętego pasa drogowego. Natomiast ww. informacji nie załączono do zgłoszenia, gdyż nie doszło do sytuacji wskazanych w § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem.

(dowód: akta kontroli str. 547-550 – wyjaśnienia [...] ⁶⁷)

Natomiast w sprawie prac awaryjnych, prowadzonych przez Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Wałbrzychu, [...] ⁶⁸ Inspektor Działu Drogowego wyjaśniła, że jednostka ta nie poinformowała o charakterze awarii, tj. nie wskazała urządzenia, które uległo awarii. Stwierdziła również, że przedstawiciel ZDKiUM kontroluje większość przypadków zgłaszanych awarii i jest zorientowany co do charakteru zdarzenia.

(dowód: akta kontroli str. 547-550 – wyjaśnienia E.Potrzebowskiej)

W analizowanym okresie ZDKiUM, realizując zadania zarządu drogowego, wskazane w art. 20 pkt 7 ustawy o drogach publicznych, tj. odnośnie koordynacji robót w pasie drogowym, zajmował się m.in. opiniowaniem projektów organizacji ruchu drogowego na zarządzanych przez siebie drogach. W poszczególnych latach badanego okresu ilość wydanych opinii wynosiła: 228 w 2011 r., 105 w 2012 r., 2013 r. 81 w I półroczu 2013 r.

W 2012 r. na terenie miasta Wałbrzycha ZDKiUM prowadził 8 inwestycji drogowych. Ponadto 3 inwestycje remontowo-budowlane prowadziły podmioty posiadające infrastrukturę w pasach drogowych ([...] ⁶⁹ – budowa gazociągu, [...] ⁷⁰ – wymiana kabla energetycznego, [...] ⁷¹ – budowa przyłącza światłowodowego). W 2012 r. na drogach gminnych miasta Wałbrzycha realizowano łącznie 11 inwestycji dotyczących prac remontowo-budowlanych w pasie drogowym. W wyniku badań kontrolnych nie stwierdzono przypadków pozytywnego opiniowania projektów organizacji ruchu drogowego w sytuacji nakładania się robót w tym samym miejscu lub w bliskiej odległości.

(dowód: akta kontroli str. 551-559 – notatka służbowa, materiały ZDKiUM)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W przedstawionym powyżej zakresie nieprawidłowością było niezachowanie przez ZDKiUM, wbrew wymogom § 12 ust. 1 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem, 7-dniowego terminu zawiadomienia organu zarządzającego ruchem oraz właściwego komendanta Policji o terminie wprowadzenia organizacji ruchu, co stwierdzono w 9 (23,1%) z 39 przypadków wprowadzenia organizacji ruchu drogowego w 2012 r.

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

W ocenie NIK ZDKiUM był nieprawidłowo informowany przez Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. (dalej: WPWiK) o przypadkach realiza-

⁶⁷ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁶⁸ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁶⁹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz.U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

⁷⁰ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz.U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

⁷¹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz.U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

cji robót w pasie drogowym, spowodowanych awarią infrastruktury drogowej (wodociągowo-kanalizacyjnej). WPWiK nie przekazywał informacji dotyczących charakteru awarii, w związku z czym nie można było ustalić, czy nie doszło do sytuacji wskazanych w § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia o zarządzaniu, co wiązałoby się z koniecznością wprowadzenia tymczasowych ograniczeń lub zakazów ruchu.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami współdziałanie ZDKiUM z organami zarządzającymi ruchem drogowym i innymi podmiotami, w szczególności w zakresie przygotowania projektów organizacji ruchu. Na taką ocenę wpływ miało nieterminowe zawiadamianie właściwych organów o planowanym wprowadzeniu organizacji ruchu drogowego.

3. Realizacja zadań dotyczących koordynowania prac wykonywanych w pasie drogowym, w tym wydawania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego i jego przywracania do wymaganego stanu

Opis stanu faktycznego

Badając realizację przez ZDKiUM zadań dotyczących koordynacji robót w pasie drogowym, wskazanych w art. 20 pkt 7 ustawy o drogach publicznych, kontrolujący sprawdzili lokalizację miejsc zajęcia pasa drogowego w 2012 r. na potrzeby robót budowlanych (162 decyzje na zajęcie pasa drogowego) w odniesieniu do 11 realizowanych w tym roku robót inwestycyjno-budowlanych (prowadzonych przez ZDKiUM – 8 i gestorów infrastruktury drogowej – 3). W wyniku tej analizy nie stwierdzono przypadków kumulowania się robót budowlanych na drogach w tym samym czasie w bliskiej od siebie odległości.

(dowód: akta kontroli str. 600 – notatka służbowa)

Z uwagi na brak pisemnych procedur regulujących sprawy wydawania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego, dotyczących umieszczania reklam oraz przeprowadzania analiz dotyczących wpływu tych reklam na bezpieczeństwo użytkowników dróg, [...] ⁷², Dyrektor Zarządu podał, że zezwolenie na umieszczenie reklam w pasie drogowym ZDKiUM wydaje na wniosek strony po indywidualnym rozpatrzeniu, gdyż reklama przede wszystkim nie powinna powodować utrudnień w ruchu drogowym i pieszym. Nadmieniał także, iż każda reklama umieszczona w obrębie skrzyżowań lub na łukach drogi jest przedmiotem, urządzeniem niezwiązanym z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, co może wpłynąć bezpośrednio na bezpieczeństwo ruchu drogowego, zwłaszcza na skrzyżowaniu. Ponadto przepisy ruchu drogowego zabraniają umieszczania na drodze lub w jej pobliżu urządzeń wprowadzających w błąd uczestników ruchu drogowego. Dlatego też ZDKiUM w badanym okresie nie wydawał zezwoleń na umieszczanie reklam w pasie drogowym w obrębie skrzyżowań i na łukach drogi.

(dowód: akta kontroli str. 575-576 – wyjaśnienia Dyrektora)

W wyniku przeprowadzonych w dniu 12 września 2013 r. oględzin 10 losowo wybranych miejsc lokalizacji reklam ⁷³ kontrolujący stwierdzili, że:

- w 8 przypadkach warunki umieszczenia reklamy zostały zachowane,
- w 2 przypadkach rozmiar reklamy był większy niż określono w decyzji na zajęcie pasa drogowego (ul. Kościuszki 4-6, ul. Kusocińskiego 5).

Ponadto w miejscach poddanych oględzinom kontrolujący stwierdzili obecność innych reklam, na których umieszczenie ZDKiUM nie wydał zgody, tj. 8 reklam w następujących lokalizacjach: ul. Kościuszki 4-6 (2 reklamy), ul. Konopnickiej 16 (2 re-

⁷² Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁷³ Zbadano przestrzeganie przez wnioskodawców warunków 10 spośród 38 wydanych w 2013 r. decyzji na zajęcie pasa drogowego na cele reklamowe.

klama), ul. Słowackiego 13 (1 reklama), ul. Słowackiego 20b (1 reklama), ul. Kusocińskiego 2 (1 reklama), ul. Kusocińskiego 7 (1 reklama).

W miejscach poddanych oględzinom nie stwierdzono nadmiernego nagromadzenia reklam i znaków. Nie stwierdzono, aby reklamy będące przedmiotem oględzin wpływały negatywnie na bezpieczeństwo użytkowników dróg. Nie ograniczały one widoczności oraz nie zasłaniały znaków drogowych i urządzeń sygnalizacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 577-588, 589-597, 598 – protokół oględzin, informacja ZDKiUM)

W analizowanym okresie ZDKiUM przeprowadził 2 kontrole dotyczące zajęcia pasa drogowego na cele reklamowe.

(dowód: akta kontroli str. 575-576 – informacja ZDKiUM)

W kwestii prowadzenia przez ZDKiUM kontroli zajęcia pasa drogowego na cele reklamowe, [...] ⁷⁴, Dyrektor Zarządu podał, że ZDKiUM dokonuje pomiarów reklam (podczas oględzin) w przypadku postępowania administracyjnego dotyczącego zajęcia pasa drogowego bez zezwolenia zarządcy drogi. W okresie poddanym kontroli ZDKiUM przeprowadził łącznie 35 postępowań administracyjnych w sprawie nielegalnego zajęcia pasa drogowego na cele reklamowe, naliczając stosowne kary.

(dowód: akta kontroli str. 575-576, 599 – wyjaśnienia Dyrektora, wyjaśnienia M.Jamuły)

Odnosnie ustaleń oględzin wskazujących na niewłaściwe zajęcie pasa drogowego na cele reklamowe kontrolerzy, na podstawie art. 51 ust. 4 ustawy o NIK, poinformowali Dyrektora ZDKiUM o stwierdzonych nieprawidłowościach. W związku z zaistniałą sytuacją Dyrektor ZDKiUM odpowiedział, że:

- wobec właścicieli reklam zajmujących pas drogowy bez zezwolenia zostanie wszczęte postępowanie administracyjne i naliczone zostaną kary za nielegalne umieszczenie reklamy,
- poinformowano właścicieli reklam wolno stojących (tzw. „potykaczy”) o konieczności złożenia w ZDKiUM stosownego wniosku o zajęcie pasa drogowego,
- w dniu 13 września 2013 r. zdemontowano 1 reklamę na ul. Konopnickiej 16,
- w dniu 16 września 2013 r. złożono wniosek o zmianę powierzchni reklamy przy ul. Kusocińskiego 5,
- w dniu 18 września 2013 r. złożono wniosek o zmianę powierzchni 1 reklamy przy ul. Konopnickiej 16.

(dowód: akta kontroli str. 833-837 – wyjaśnienia Dyrektora)

W badanym okresie na drogach zarządzanych przez ZDKiUM nie było przypadku zdarzenia lub wypadku spowodowanego realizacją robót w pasie drogowym. W sprawie badania wpływu robót prowadzonych w pasie drogowym na bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego, [...] ⁷⁵, Dyrektor Zarządu podał, że prowadzenie robót w pasie drogowym uwarunkowane jest m.in. przedłożeniem projektu organizacji ruchu i sprawdzeniem na jego podstawie, czy wykonawca robót prowadzi je w sposób bezpieczny i zgodny z zatwierdzonym projektem organizacji ruchu.

(dowód: akta kontroli str. 560-574 – wyjaśnienia Dyrektora)

ZDKiUM nie posiadał, opracowanych w celu prawidłowej organizacji oraz utrzymania i ochrony dróg (w tym elementów inżynierii ruchu drogowego), procedur skutkujących zmniejszeniem ponoszonych kosztów i ograniczeniem czasu zajęcia jezdni. [...] ⁷⁶, Dyrektor ZDKiUM stwierdził, że ZDKiUM nie posiada specjalnych procedur w zakresie organizacji oraz utrzymania i ochrony dróg. Nadmieniał jednocześnie, iż

⁷⁴ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁷⁵ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁷⁶ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

szczegółowe zasady zajęcia pasa drogowego określone są ustawą o drogach publicznych, oraz uchwałą Nr XLIII/385/2013 RMW z dnia 31 stycznia 2013 r. w sprawie ustalenia stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych położonych w granicach administracyjnych miasta Wałbrzycha na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg. Ponadto podczas kontroli pasa drogowego pracownik ZDKiUM kontroluje realizację, postęp prac, tymczasową organizację ruchu i terminy zajęcia pasa drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 560-574 – wyjaśnienia Dyrektora)

W analizowanym okresie wystąpił 1 przypadek przerwania robót, pomimo wprowadzenia organizacji ruchu skutkującej ograniczeniami ruchu drogowego. W 2013 r. nastąpiła przerwa w trakcie realizacji inwestycji pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 381 – ul. 11 Listopada na odcinku od pl. Górnika do ul. Armii Krajowej wraz z ul. Parkową w mieście Wałbrzychu na drogę kategorii ruchu drogowego KR3 wraz z infrastrukturą techniczną w pasie drogi”. Po wprowadzeniu 10 stycznia 2013 r. czasowej organizacji ruchu na 1 odcinku drogi (od pl. Górnika do ul. Radomskiej) nastąpiło pogorszenie warunków atmosferycznych (temperatura poniżej 0 st. C, obfite opady śniegu), co spowodowało wstrzymanie robót budowlanych. Kontynuacja prac nastąpiła pod koniec marca 2013 r. Przerwa w realizacji robót budowlanych nie była spowodowana działaniami ZDKiUM.

(dowód: akta kontroli str. 560-574 – wyjaśnienia Dyrektora)

W latach 2011-2013 (I półrocze) ZDKiUM udzielił 26 zamówień publicznych na roboty inwestycyjno-budowlane. Analizie kontrolnej poddano 5 (19,2%) losowo wybranych zamówień publicznych o wartości łącznej 17.407.277,72 zł (bez VAT) i zróżnicowanej od 429.321,65 zł do 8.819.433,80 zł (bez VAT), w tym 2 zamówienia publiczne, dotyczące robót o najdłuższym okresie prowadzenia prac. Przedmiotem analiz była Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) oraz umowa na roboty budowlane.

W wyniku analizy SIWZ⁷⁷ stwierdzono, że:

- 1) we wszystkich zamieszczone były informacje dotyczące organizacji robót i warunków organizacji ruchu; we wszystkich przebadanych SIWZ były zapisy nakładające na wykonawców robót obowiązek opracowania organizacji ruchu na czas realizowanych robót, ustawienia wymaganego oznakowania, bieżącego utrzymania oznakowania oraz jego likwidacji po zakończeniu robót budowlanych; zamieszczone były również informacje dotyczące ogrodzenia i zabezpieczenia chodników, jezdni oraz placu budowy;
- 2) w żadnej z analizowanych SIWZ nie zamieszczano informacji dotyczącej sposobu zabezpieczenia (usunięcia z drogi) maszyn drogowych i urządzeń w czasie przerw w prowadzonych robotach;
- 3) w przypadku dwóch SIWZ zamieszczono informacje dotyczące wprowadzenia prac w systemie wielozmianowym i w dniach wolnych od pracy; zamieszczono tam również zapisy informujące mieszkańców i osoby prowadzące działalność w rejonie prowadzonych robót o spodziewanych zakłóceniach w ruchu drogowym; w pozostałych trzech SIWZ takich zapisów nie uwzględniono.

(dowód: akta kontroli str. 601- 615 – wykaz zamówień publicznych, notatki służbowe)

W sprawie nie określenia w SIWZ sposobu zabezpieczenia (usunięcia z drogi) maszyn drogowych i urządzeń w czasie przerw w prowadzonych robotach, [...] ⁷⁸, Dyrektor Zarządu podał, że SIWZ każdorazowo nakłada na wykonawcę robót konieczność zorganizowania tzw. „zaplecza budowy”, tj. miejsca składowania materiałów

⁷⁷ Z uwzględnieniem specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót drogowych stanowiących element SIWZ.

⁷⁸ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

oraz garażowania sprzętu budowlanego. Wskazał przy tym, iż samojezdny sprzęt budowlany np. koparki, ładowarki, po zakończeniu dnia roboczego jedzie, przy zachowaniu obowiązujących przepisów ruchu drogowego, na własnych kołach na teren zaplecza budowy. Natomiast sprzęt ręczny zabierany jest przez pracowników. W większości przypadków droga objęta remontem lub przebudową jest placem budowy wyłączonym w całości, bądź w części z bieżącego ruchu drogowego. W przypadku wprowadzenia objazdu remontowanym odcinkiem drogi nie dopuszcza się do pracy sprzętu i jego parkowania na części jezdnej przeznaczonej do ruchu pojazdów. Z przepisów ruchu drogowego jednoznacznie wynika, że droga dopuszczona do ruchu nie jest miejscem parkowania pojazdów i tym samym nie może znajdować się na niej sprzęt budowlany. Według Dyrektora ZDKiUM są to nadrzędnie obowiązujące przepisy, które nie muszą być powielone w SIWZ.

(dowód: akta kontroli str. 616-619 – wyjaśnienia Dyrektora)

Natomiast odnośnie nieokreślenia w SIWZ kwestii pracy w systemie wielozmianowym oraz w dni wolne od pracy, [...] ⁷⁹, Dyrektor Zarządu wyjaśnił, że dla ZDKiUM najważniejszym jest termin wykonania danego zamówienia. Zamawiający może, ale nie musi narzucać pracy dwuzmianowej i w dni wolne od pracy. Zapisy w SIWZ są wynikiem indywidualnego podejścia danego zamawiającego do konkretnego zamówienia. Przy każdej robocie budowlanej opracowywany jest harmonogram robót uwzględniający termin realizacji zamówienia, określony z góry przez zamawiającego.

(dowód: akta kontroli str. 616 - 619 – wyjaśnienia Dyrektora)

Z kolei odnośnie nieokreślenia w SIWZ kwestii informowania mieszkańców i osób prowadzących działalność o spodziewanych zakłóceniach w ruchu drogowym w rejonie prowadzonych robót, [...] ⁸⁰, Dyrektor Zarządu stwierdził, że ZDKiUM jako zamawiający może, ale nie musi narzucać w zapisach SIWZ konieczności informowania mieszkańców przez wykonawców o występujących utrudnieniach. Zapisy w SIWZ są wynikiem indywidualnego podejścia danego pracownika do konkretnego zadania. Dodatkowo ZDKiUM informuje mieszkańców o utrudnieniach w ruchu oraz o zmianach w komunikacji poprzez rozpowszechnienie informacji w środkach masowego przekazu, kolportowanie ulotek informacyjnych do właścicieli nieruchomości zlokalizowanych w obrębie realizowanego zadania inwestycyjnego oraz umieszczanie informacji na przystankach i w autobusach.

(dowód: akta kontroli str. 616 - 619 – wyjaśnienia Dyrektora)

W wyniku przeprowadzonej analizy 5 zawartych umów stwierdzono, że:

- 1) we wszystkich umowach były zapisy odnoszące się do opóźnień w wykonaniu przedmiotu zamówienia przez wykonawcę; wysokość kar za opóźnienia w wykonaniu przedmiotu zamówienia określona była procentowo na poziomie 0,3% lub 0,5% wartości całego wynagrodzenia umownego netto za każdy dzień opóźnienia, albo kwotowo w wysokości 3000 zł za każdy dzień opóźnienia;
- 2) żadna z umów nie zawierała zapisów dotyczących przerw w pracy z przyczyn zależnych od wykonawcy;
- 3) każda umowa zawierała zapisy dotyczące opóźnień z tytułu odstąpienia od umowy z przyczyn leżących po stronie wykonawcy w wysokości 10% ceny ofertowej netto;
- 4) w każdej umowie zawarto sposób określania wysokości kar za każdy dzień zwłoki, przy czym nie wszystkie zawierały jednakowe zapisy; wprowadzono kary za każdy dzień opóźnienia, a m.in.: za nieusunięcie wad stwierdzonych przy odbio-

⁷⁹ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁸⁰ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

rze oraz w okresie rękojmi i gwarancji, za niedostarczenie wymaganych dokumentów lub planu BiOZ⁸¹, za niezrealizowanie robót zgodnie z harmonogramem robót. Wysokość kar za każdy dzień opóźnienia określona była procentowo lub kwotowo w zależności od umowy i rodzaju opóźnienia; wprowadzano również kary za niewykonanie czynności opisanych w programie zapewnienia jakości (za każde niewykonanie) oraz kary za prowadzenie robót lub pozostawienie budowy bez kierownika robót; Wysokość tych kar również określona została procentowo lub kwotowo⁸².

(dowód: akta kontroli str. 610 -615 – notatka służbowa)

W sprawie nie umieszczenia w umowach na roboty budowlane zapisów dotyczących przerw w pracy z przyczyn zależnych od wykonawców, [...] ⁸³, Dyrektor Zarządu wskazał m.in., że przerwy w pracy, z przyczyn zależnych od wykonawcy robót, przekładają się bezpośrednio na wydłużenie terminu realizacji umowy. Ta kwestia uregulowana jest w części umowy dotyczącej kar za nieterminowe zakończenie. ZDKiUM nie zamieszcza dodatkowych zapisów dotyczących przerw w pracy z przyczyn zależnych od wykonawców, gdyż nie dopuszcza przerw z winy wykonawcy. W umowach przewiduje się zmiany terminu realizacji z przyczyn niezależnych od wykonawcy.

(dowód: akta kontroli str. 616 - 619 – wyjaśnienia Dyrektora)

W przypadku wybranych do badań 5 zamówień publicznych ZDKiUM nie nałożył w badanym okresie kar umownych na wykonawców realizujących roboty budowlane, gdyż nie zaszła taka konieczność⁸⁴.

(dowód: akta kontroli str. 610 - 615 – notatka służbowa)

Celem ustalenia sposobu i skutków minimalizowania przez właściwe służby Starostwa utrudnień związanych z prowadzeniem prac drogowych, kontrolujący przeprowadzili w dniu 11 września 2013 r. oględziny: (1) dwóch wybranych losowo miejsc, gdzie prowadzone były roboty polegające na budowie, przebudowie, remoncie dróg; (2) dwóch wybranych losowo miejsc, gdzie wykonywane były w pasie drogowym roboty dotyczące naprawy lub wymiany instalacji podziemnych, (3) trzech wybranych losowo miejsc, gdzie zakończono niedawno roboty drogowe.

(dowód: akta kontroli str. 628-676 – protokoły oględzin)

1) W przypadku aktualnie prowadzonych robót budowlanych – oględzinom poddano inwestycje drogowe:

a) „Remont drogi krajowej nr 35 w obszarze miasta Wałbrzycha – ul. W.Sikorskiego od ul. Przemysłowej (ze skrzyżowaniem) do ul. P.Wysockiego – km 21+653 (bez skrzyżowania) z wyłączeniem odcinka przebudowy wiaduktu (km 20+822 do 21+032), etap I jezdni wschodnia – etap obejmujący zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych związanych z remontem ul. W. Sikorskiego, jezdni wschodnia wraz z łącznicą z ul. 1 Maja”;

b) „Remont drogi krajowej nr 35 w obszarze miasta Wałbrzycha – ul. Wrocławskiej na odcinku od skrzyżowania z ul. Piotrowskiego do ul. Armii Krajowej (bez skrzyżowania z ul. Piotrowskiego) i ul. Armii Krajowej na odcinku od ul. Wrocławskiej do skrzyżowania z ul. 11 Listopada (ze skrzyżowaniem z ul. 11 Listopada) – etap I od km 24+310 do km 25+000”.

Oględziny obu inwestycji drogowych nie wykazały nieprawidłowości.

⁸¹ Plan Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia.

⁸² Szczegółowy wykaz kar zapisanych w badanych umowach przedstawiono w zestawieniu umów wylosowanych do badania, zamieszczonym w aktach kontroli.

⁸³ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁸⁴ Zmiany terminów realizacji zamówienia były przedłużane aneksami do umów, co przedstawiono w zestawieniu umów wylosowanych do badania, zamieszczonym w aktach kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 628-656 – protokoły oględzin)

2) W przypadku miejsc aktualnego zajęcia pasa drogowego na potrzeby naprawy lub wymiany instalacji podziemnych – oględzinom poddano roboty przy:

a) ul. Jana Pawła II – wymiana sieci ciepłej [...] ⁸⁵

b) ul. Wiśniowa – budowa sieci wodociągowej [...] ⁸⁶

Oględziny obu miejsc zajęcia pasa drogowego nie wykazały nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 657-663 – protokoły oględzin)

3) W przypadku miejsc niedawnego zakończenia robót drogowych⁸⁷ – oględzinom poddano inwestycje drogowe:

a) „Przebudowa chodnika na drogę dla rowerów i chodnik wzdłuż wewnętrznej jezdni al. Podwale” [...] ⁸⁸

b) „Budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic Wieniawskiego – Gagarina – de Gaulle’a – al. Podwale” [...] ⁸⁹

c) „Przebudowa ul. Uczniowskiej z budową II jezdni od skrzyżowania z ul. Wrocławską do skrzyżowania z ul. Stacyjną” [...] ⁹⁰

Oględziny miejsc (b) i (c) nie wykazały nieprawidłowości. Natomiast w przypadku oględzin miejsca (a) stwierdzono, że na początku ścieżki rowerowej (al. Podwale od ul. Wieniawskiego) umieszczony był znak C-13, którego nie było w zatwierdzonym projekcie organizacji ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 664-669 – protokoły oględzin)

W związku z wynikami oględzin, wskazującymi na ustawieniu znaku drogowego, którego nie było w zatwierdzonym projekcie organizacji ruchu drogowego, poinformowano – na podstawie art. 51 ust. 4 ustawy o NIK – Dyrektora ZDKiUM, który w odpowiedzi stwierdził, że ZDKiUM przygotuje projekt stałej organizacji ruchu, który zostanie przedłożony do zatwierdzenia do organu zarządzającego ruchem.

(dowód: akta kontroli str. 833-837 – wyjaśnienia Dyrektora)

W przypadku poddanych oględzinom aktualnie prowadzonych robót budowlanych, ZDKiUM podjął działania w celu poinformowania mieszkańców i osób prowadzących działalność w rejonie prac budowlanych o spodziewanych zakłóceniach w ruchu drogowym. I tak:

Ad 1a) Informacja o zmianie w organizacji ruchu oraz komunikacji miejskiej została zamieszczona na stronie internetowej ZDKiUM. Przed wprowadzeniem tymczasowej organizacji ruchu drogowego na ul. Sikorskiego wykonawca robót poinformował

⁸⁵ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz.U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

⁸⁶ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz.U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

⁸⁷ Wyboru dokonano spośród inwestycji zakończonych w latach 2012 – 2013 (do dnia kontroli).

⁸⁸ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz.U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

⁸⁹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz.U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

⁹⁰ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz.U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

instytucje zlokalizowane w pobliżu przebudowywanej drogi, a także przewoźników komunikacji pozamiejskiej oraz wystosował pismo informacyjne do instytucji użyteczności publicznej. Ponadto na poboczu ul. Sikorskiego, przed terenem budowy, umieszczone zostały z obu stron tablice informacyjne typu billboard, informujące o utrudnieniach w ruchu. Przy ul. Sikorskiego nie występują bloki mieszkalne z bezpośrednim wyjazdem na tę drogę.

Ad 1b) Informacja o zmianie w organizacji ruchu oraz komunikacji miejskiej została zamieszczona na stronie internetowej ZDKiUM. Przed wprowadzeniem tymczasowej organizacji ruchu drogowego na ul. Wrocławskiej i ul. Armii Krajowej, ZDKiUM poinformował instytucje zlokalizowane w pobliżu przebudowywanej drogi, a także mieszkańców za pomocą ulotek informacyjnych. Natomiast wykonawca wystosował pismo informacyjne do instytucji użyteczności publicznej, w tym do Komendy Powiatowej Policji w Wałbrzychu, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Wałbrzychu, Pogotowia Ratunkowego w Wałbrzychu, Komendy Straży Miejskiej w Wałbrzychu, MZK Wałbrzych. Ponadto na poboczu ul. Wrocławskiej, przed terenem budowy, umieszczone zostały z obu stron tablice informacyjne typu billboard, informujące o utrudnieniach w ruchu.

(dowód: akta kontroli str. 677-679 – wyjaśnienia Dyrektora)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W przedstawionym powyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Oględziny 10 miejsc lokalizacji reklam wykazały:
 - 2 przypadki przekroczenia powierzchni reklamy (ustalonej w decyzji zezwalającej na zajęcia pasa drogowego), co stanowiło naruszenie art. 40 ust. 4 ustawy o drogach publicznych,
 - 8 przypadków umieszczenia reklamy bez zezwolenia ZDKiUM, co stanowiło naruszenie art. 40 ust. 1 ustawy o drogach publicznych.
- 2) W wyniku oględzin zakończonej inwestycji drogowej pn. „Przebudowa chodnika na drogę dla rowerów i chodnik wzdłuż wewnętrznej jezdni al. Podwale” stwierdzono, że na początku ścieżki rowerowej (al. Podwale od ul. Wieniawskiego) umieszczono znak C-13, którego nie było w zatwierdzonym projekcie organizacji ruchu drogowego. Sytuacja ta stanowiła naruszenie § 4 ust. 1 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem.

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

Uwagę zwraca mała liczba kontroli zajęcia pasa drogowego na cele reklamowe (2 kontrole w badanym okresie). W ocenie NIK zarząd drogowy winien zintensyfikować nadzór nad tym obszarem funkcjonowania, w szczególności ze względu na: [1] możliwość wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego (rozpraszanie uwagi kierowców) przez nieprawidłowo ustawione reklamy, [2] możliwość dochodzenia dochodów należnych Gminie Wałbrzych z tytułu umieszczania reklam w pasie drogowym wyłącznie po uzyskaniu stosownego zezwolenia ZDKiUM.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami realizację przez ZDKiUM zadań dotyczących koordynowania prac wykonywanych w pasie drogowym, w tym wydawania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego i jego przywracania do wymaganego stanu. Na taką ocenę wpływ miały m.in. przypadki umieszczenia w pasie drogowym reklam o zbyt dużej powierzchni i bez zezwolenia ZDKiUM, a także znaku drogowego, którego nie było w projekcie organizacji ruchu.

4. Prawdliwość stosowania i funkcjonowania znaków drogowych, sygnalizacji świetlnej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym jego wpływ na płynność ruchu i bezpieczeństwo uczestników tego ruchu

Stwierdzono, że:

- 1) w 2011 r. ZDKiUM nie przeprowadził lub nie zapewnił przeprowadzenia okresowej kontroli technicznej (1-roczonej⁹¹) wszystkich 328 dróg gminnych miasta Wałbrzyska, będących w zarządzie drogowym ZDKiUM;
- 2) w 2012 r. ZDKiUM nie przeprowadził lub nie zapewnił przeprowadzenia okresowej kontroli technicznej (1-roczonej) 301 dróg gminnych miasta Wałbrzyska, będących w zarządzie drogowym ZDKiUM⁹²;
- 3) w okresie 2008-2013 (do dnia rozpoczęcia kontroli) ZDKiUM nie przeprowadził lub nie zapewnił przeprowadzenia okresowej kontroli technicznej (5-letniej⁹³) wszystkich 328 dróg gminnych miasta Wałbrzyska, będących w zarządzie drogowym ZDKiUM.

(dowód: akta kontroli str. 733-811 – materiały ZDKiUM)

Według [...] ⁹⁴, Dyrektora ZDKiUM brak wymaganych przeglądów stanu technicznego dróg gminnych spowodowany był problemami ZDKiUM z zatrudnieniem osób posiadających stosowne uprawnienia budowlane. W strukturze Działu Drogowego nie było przewidzianego, odrębnego etatu dla pracownika zajmującego się przeprowadzaniem przeglądów technicznych. Dyrektor ZDKiUM wskazał przy tym, że w takiej sytuacji ZDKiUM realizował zadanie kontroli stanu dróg w ramach swoich możliwości poprzez dokonywanie regularnych objazdów dróg przez osoby o wykształceniu technicznym, posiadające stosowną wiedzę techniczną, lecz nie posiadające uprawnień budowlanych. W 2012 r. część okresowych kontroli przeprowadziła osoba ze stosownymi uprawnieniami budowlanymi w ramach dodatkowych czynności. Osoba ta zatrudniona była przede wszystkim przy wykonywaniu zadań związanych z realizacją inwestycji drogowych. W złożonych wyjaśnieniach Dyrektor Zarządu nie odniósł się do kwestii zlecenia przedmiotowych kontroli osobom lub instytucjom zewnętrznym, posiadającym stosowne uprawnienia budowlane.

(dowód: akta kontroli str. 256-257 – wyjaśnienia Dyrektora)

[...] ⁹⁵, pełniący funkcję Dyrektora Zarządu od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 18 marca 2012 r. podał, że przyczyną nie przeprowadzenia przeglądów 1-rocznych oraz przeglądów 5-letnich w okresie kiedy zajmował przedmiotowe stanowisko były problemy kadrowe i finansowe.

(dowód: akta kontroli str. 812-817 – wyjaśnienia A. Pięknego)

[...] ⁹⁶i, pełniący funkcję Dyrektora Zarządu od 19 marca 2012 r. do 23 maja 2013 r., jako przyczynę nieprzeprowadzenia przeglądów 1-rocznych i 5-letnich w tym okresie, wskazał problemy kadrowe i finansowe.

(dowód: akta kontroli str. 818-823 – wyjaśnienia B. Rogińskiego)

W sprawie nie przeprowadzania w latach 2011-2012 kontroli stanu technicznego dróg gminnych (będących w zarządzie ZDKiUM), w zakresie wynikającym z zarządzenia Nr 33/2000 Dyrektora ZDKiUM z dnia 30 listopada 2000 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji okresowych kontroli stanu technicznego dróg gminnych oraz dróg wewnętrznych w granicach administracyjnych Gminy Wałbrzych oraz obiektów mostowych w ciągach tych dróg”, wyjaśnienia złożyli pracownicy Działu Drogowego

⁹¹ Wg art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane.

⁹² Wykaz 27 dróg poddanych kontroli 1-roczonej w aktach kontroli.

⁹³ Wg art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane.

⁹⁴ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁹⁵ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁹⁶ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

ZDKiUM, tj: [...] ⁹⁷ - p.o. Kierownika Działu, [...] ⁹⁸ - Inspektor, [...] ⁹⁹ - Podinspektor, [...] ¹⁰⁰ (pracownik ZDKiUM do dnia 30 kwietnia 2012 r.). Osoby te podały, że nie wykonywały kontroli stanu technicznego dróg gminnych na podstawie art. 62 ust 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane, ponieważ nie posiadały stosownych uprawnień budowlanych do kontroli obiektów budowlanych, wykonywały jedynie objazdy dróg gminnych w celu sprawdzenia stanu technicznego tych dróg oraz urządzeń drogowych pod kątem zdiagnozowania występujących zagrożeń, mających wpływ na bezpieczeństwo użytkowników drogi. Składający wyjaśnienia stwierdzili przy tym, że czynności te wykonywane były w taki sposób na polecenie ówczesnego kierownictwa ZDKiUM.

(dowód: akta kontroli str. 824-830 – wyjaśnienia pracowników Działu Drogowego)

[...] ¹⁰¹, Inspektor Działu Drogowego, która w 2012 r. przeprowadziła 1-roczną kontrolę stanu technicznego 27 dróg gminnych miasta Wałbrzycha, stwierdziła, że w ramach dodatkowych czynności otrzymała ustne polecenie przełożonych do wykonania kontroli dróg gminnych. Jako osoba posiadająca uprawnienia budowlane uznała polecenie za zasadne i w miarę możliwości realizowała to zadanie. Przy wyborze ulic do kontroli kierowała się interwencjami mieszkańców i radnych. Przy wykonywaniu podstawowych obowiązków służbowych nie miała możliwości wykonania kontroli na wszystkich drogach gminnych w Wałbrzychu.

(dowód: akta kontroli str. 831-832 – wyjaśnienia M.Ganczarska)

W ramach przeprowadzonych w 2012 r. kontroli stanu technicznego 27 dróg gminnych [...] ¹⁰², Inspektor badała: stan techniczny nawierzchni jezdni, chodników i poboczy, stan zatok i parkingów, stan oznakowania pionowego, stan oznakowania poziomego, stan urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, stan odwodnienia, stan zieleni, stan czystości pasa drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 831-832 – protokoły kontroli [...] ¹⁰³)

W wyniku przeprowadzonych w dniu 10 września 2013 r. oględzin 15 losowo wybranych dróg gminnych miasta Wałbrzycha, pod kątem organizacji ruchu drogowego, stwierdzono:

1) droga D116551 – ul. 1 Maja:

- na ul. 1 Maja przy skrzyżowaniu z ul. Limanowskiego tablicę informacyjną „Opuszczanie blokady wjazdu”, której nie było w projekcie organizacji ruchu drogowego;
- 2 reklamy w pasie drogowym bez zezwolenia na zajęcie pasa drogowego: ul. 1 Maja 6, ul. 1 Maja 1 (przy Rynku).

2) droga D116552 – Rynek:

- 14 reklam w pasie drogowym bez zezwolenia na zajęcie pasa drogowego: Rynek 1, Rynek 3 (4 reklamy), Rynek 4, Rynek 5, Rynek 8, Rynek 9, Rynek 10, Rynek 11/12, Rynek 20 (2 reklamy), Rynek 21.

⁹⁷ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁹⁸ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁹⁹ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹⁰⁰ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹⁰¹ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹⁰² Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹⁰³ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

3) droga D116551 – ul. Gdańska:

- na ul. Gdańskiej przy skrzyżowaniu z pl. Magistrackim tablicę informacyjną „Opuszczanie blokady wjazdu”, której nie było w projekcie organizacji ruchu drogowego;
- 3 reklamy w pasie drogowym bez zezwolenia na zajęcie pasa drogowego: ul. Gdańska 6, ul. Gdańska 8, ul. Gdańska 10.

4) droga D116715 – ul. Barbussa, ul. Kani, pl. H. Sucharskiego, ul. Kresowa:

- na ul. Kresowej znaki B-22 i B-2, których nie było w projekcie organizacji ruchu drogowego;
- 1 reklamę w pasie drogowym bez zezwolenia na zajęcie pasa drogowego: ul. Kresowa 1.

5) droga D116812 – ul. Sokołowskiego, ul. Broniewskiego:

- na ul. Sokołowskiego znaki B-1 (przy Szpitalu) i B-36 (przy skrzyżowaniu z ul. Wyszyńskiego), których nie było w projekcie organizacji ruchu drogowego;
- 1 reklamę w pasie drogowym bez zezwolenia na zajęcie pasa drogowego: skrzyżowanie ul. Broniewskiego z ul. J. Kusocińskiego i ul. Główną.

6) droga D116459 – ul. Pocztowa:

- w środku ul. Pocztowej pas zieleni nadmiernie porośnięty trawą (skrzyżowanie z ul. Poprzeczną);
- uszkodzoną barierkę mostku (skrzyżowanie z ul. Poprzeczną);
- 1 reklamę w pasie drogowym bez zezwolenia na zajęcie pasa drogowego: ul. Pocztowa 7.

7) droga D116457 – ul. Legnicka:

- na skrzyżowaniu ul. Legnickiej z ul. Braci Śniadeckich zniszczony znak B-18 (3,5 t), nadpalony.
- pobocza nadmiernie porośnięte trawą.

8) droga D116537 – ul. Pługa:

- 4 reklamy w pasie drogowym bez zezwolenia na zajęcie pasa drogowego: ul. Pługa 10, ul. Pługa 12, ul. Pługa 14 (2 reklamy).

9) droga D116514 – ul. Ossowskiego:

- znak A-7 na ul. Ossowskiego (róg ul. Lotników) wyblakły, utrata kolorów, stary typ.

10) droga D116513 – ul. Zakopiańska:

- na ul. Zakopiańskiej (róg ul. Lotników) znak A-7, którego nie było w projekcie organizacji ruchu drogowego.

11) droga D11651 – ul. Wyspiańskiego:

- na ul. Wyspiańskiego (róg ul. Zakopiańskiej) znak A-7, którego nie było w projekcie organizacji ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 680-710 – protokół oględzin)

W sprawie wyników oględzin wskazujących na:

- ustawienie znaków drogowych, których nie było w zatwierdzonym projekcie ruchu drogowego,
- wystąpienie uszkodzonych lub nieczytelnych znaków drogowych,
- na niewłaściwe zajęcie pasa drogowego na cele reklamowe,
- inne nieprawidłowości, tj. nieuporządkowane pobocza i uszkodzona barierka mostku,

kontrolerzy, na podstawie art. 51 ust. 4 ustawy o NIK, poinformowali [...] ¹⁰⁴, Dyrektor ZDKiUM, który w odpowiedzi podał, że:

- w przypadku znaków drogowych, których nie było w zatwierdzonych projektach ruchu, ZDKiUM przygotowuje projekty zmiany stałej organizacji ruchu drogowego i przedłoży je do zatwierdzenia przez organ zarządzający ruchem,
- w przypadku niewłaściwie ustawionych znaków drogowych, ZDKiUM dokona odpowiednich zmian w celu dostosowania oznakowania do zatwierdzonej organizacji ruchu drogowego,
- uszkodzone lub nieczytelne znaki drogowe zostały wymienione,
- usunięte zostały inne nieprawidłowości (nieuporządkowane pobocza, uszkodzona barierka mostku).

Ponadto w sprawie 2 przypadków zainstalowania tablicy informacyjnej „Opuszczanie blokady wjazdu” [...] ¹⁰⁵, Dyrektor ZDKiUM poinformował, że oznakowanie to nie zostało wprowadzone w projekcie organizacji ruchu drogowego, ponieważ nie jest to znak drogowy pionowy w rozumieniu załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach ¹⁰⁶.

(dowód: akta kontroli str. 833-837 – wyjaśnienia Dyrektora)

W latach 2011-2012 Starosta Wałbrzyski przeprowadził na drogach gminnych Gminy Wałbrzych kontrole prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, umieszczonych na jemu podległych drogach. W wyniku tych kontroli sporządzono:

- protokół kontroli nr SD.7125.19.1.2011 z dnia 28 października 2011 r.,
- protokół kontroli nr SD.7125.9.1.2012 z dnia 29 lutego 2012 r.,
- protokół kontroli nr SD.7125.35.1.2012 z dnia 24 października 2012 r.

W ramach tych stwierdzono liczne nieprawidłowości, związane z oznakowaniem dróg, urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i bieżącym utrzymaniem znaków drogowych, np.:

- niezgodności organizacji ruchu drogowego z zatwierdzonymi projektami,
- wprowadzenia organizacji ruchu drogowego bez zatwierdzonego projektu,
- braki w oznakowaniu pionowym i poziomym,
- zniszczenia znaków drogowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- niewidoczne i przestarzałe oznakowanie,
- niewłaściwe urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

I tak:

- 1) w protokole kontroli nr SD.7125.19.1.2011 z dnia 28 października 2011 r. wskazano 84 nieprawidłowości,
- 2) w protokole kontroli nr SD.7125.9.1.2012 z dnia 29 lutego 2012 r. wskazano 46 nieprawidłowości,
- 3) w protokole kontroli nr SD.7125.35.1.2012 z dnia 24 października 2012 r. wskazano 71 nieprawidłowości.

Według ZDKiUM z powyższych ilości nieprawidłowości do usunięcia w trakcie kontroli NIK pozostawało jeszcze 46.

(dowód: akta kontroli str. 711-729 – protokoły kontroli, notatka służbowa, materiały ZDKiUM)

¹⁰⁴ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹⁰⁵ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹⁰⁶ Dz. U. z 2003 r. Nr 220, poz. 2181 ze zm.

[...] ¹⁰⁷, Dyrektor ZDKiUM wyjaśnił, że wskazane w protokołach kontroli Starosty Wałbrzyskiego nieprawidłowości związane były głównie z działaniem osób trzecich, w wyniku których znaki są dewastowane, deformowane i niszczone. Liczne akty wandalizmu, występujące w Wałbrzychu, powodują, że pomimo częstych interwencji firmy utrzymującej urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego i starań zarządcy drogi, naprawa na bieżąco wszystkich nieprawidłowości wykazanych w protokołach, a także w ramach zgłoszeń i interwencji, jest niemożliwa. Stąd występują opóźnienia w realizowaniu zaleceń pokontrolnych. W pierwszej kolejności usuwane są ubytki i nieprawidłowości w punktach szczególnego zagrożenia bezpieczeństwa i ruchu drogowego. Na opóźnienia w realizacji zaleceń pokontrolnych Starosty Wałbrzyskiego duży wpływ miał również brak odpowiednich środków w budżecie ZDKiUM.

(dowód: akta kontroli str. 714-715 – wyjaśnienia Dyrektora)

Ponadto [...] ¹⁰⁸, Dyrektor ZDKiUM stwierdził, że na drogach gminnych miasta Wałbrzyskiego nie zakończono procesu wymiany oznakowania poziomego, oznakowania pionowego, sygnalizatorów oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, stosownie do terminów określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach. [...] ¹⁰⁹ Dyrektor ZDKiUM nie potrafił określić stopnia zaawansowania procesu wymiany, z wyjątkiem wymiany sygnalizatorów. Nie zostały wymienione sygnalizatory na 2 skrzyżowaniach dróg powiatowych: pl. Grunwaldzki oraz skrzyżowanie ulic: Długa – Broniewskiego – Topolowa. Sygnalizacje te przekazane zostały do Gminy Wałbrzych w dniu 1 stycznia 2013 r. Jako przyczynę niezrealizowania wymiany przedmiotowego oznakowania i urządzeń Dyrektor ZDKiUM podał brak środków finansowych na realizację tego przedsięwzięcia.

(dowód: akta kontroli str. 730-732 – wyjaśnienia Dyrektora)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W przedstawionym powyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) W 2011 r. ZDKiUM nie poddał okresowej kontroli technicznej (1-roczonej) żadnej z 328 dróg gminnych miasta Wałbrzyskiego, będących w zarządzie drogowym ZDKiUM, co stanowiło naruszenie art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane w związku z art. 20 pkt 10 ustawy o drogach publicznych.
- 2) W 2012 r. ZDKiUM nie poddał okresowej kontroli technicznej (1-roczonej) 301 z 328 dróg gminnych miasta Wałbrzyskiego, będących w zarządzie drogowym ZDKiUM, co stanowiło naruszenie art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane w związku z art. 20 pkt 10 ustawy o drogach publicznych.
- 3) W okresie lat 2008-2013 (do dnia rozpoczęcia kontroli NIK) ZDKiUM nie poddał okresowej kontroli technicznej (5-letniej) żadnej z 328 dróg gminnych miasta Wałbrzyskiego, będących w zarządzie drogowym ZDKiUM, co stanowiło naruszenie art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane w związku z art. 20 pkt 10 ustawy o drogach publicznych.
- 4) Na 4 z 15 dróg gminnych, poddanych oględzinom pod kątem organizacji ruchu drogowego, stwierdzono 6 znaków drogowych, których nie było w zatwierdzonych projektach stałej organizacji ruchu drogowego: ul. Kresowa (znaki B-22 i B-2), ul. Sokołowskiego (znaki B-1 i B-36), ul. Zakopiańska (znak A-7), ul. Wy-

¹⁰⁷ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹⁰⁸ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹⁰⁹ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

spiańskiego (znak A-7). Sytuacja ta stanowiła naruszenie § 4 ust. 1 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem.

- 5) W wyniku oględzin 15 dróg gminnych stwierdzono 26 przypadków (na 7 drogach) umieszczenia reklamy bez zezwolenia ZDKiUM, co stanowiło naruszenie art. 40 ust. 1 ustawy o drogach publicznych.
- 6) ZDKiUM nie dokonał wymiany oznakowania poziomego, oznakowania pionowego, sygnalizatorów oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, stosownie do terminów określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach, tj.:
 - pionowych znaków drogowych do dnia 31 grudnia 2010 r.,
 - poziomych znaków drogowych do dnia 31 grudnia 2008 r.,
 - sygnalizatorów drogowych do dnia 31 grudnia 2008 r.,
 - urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego do dnia 31 grudnia 2008 r.ZDKiUM nie przeprowadził inwentaryzacji tych znaków i urządzeń oraz nie posiadał wiedzy na temat ich ilości do wymiany.

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

NIK wskazuje na brak realizacji zaleceń pokontrolnych, sformułowanych w latach 2011-2012 przez Starostę Wałbrzyskiego (organ zarządzający ruchem na drogach gminnych) w wyniku kontroli prawidłowości zastosowania i funkcjonowania znaków drogowych, sygnalizacji świetlnej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz ich zgodności z zatwierdzoną organizacją ruchu, tj. przeprowadzonych na podstawie § 3 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem. Sytuacja taka nie służy zachowaniu bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach gminnych i może stanowić przesłankę do negatywnej oceny w tym zakresie.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność ZDKiUM w zakresie Dotyczącym prawidłowości stosowania i funkcjonowania znaków drogowych, sygnalizacji świetlnej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym ich wpływu na płynność ruchu i bezpieczeństwo uczestników tego ruchu. Na negatywną ocenę w tym zakresie wpływ miało przede wszystkim nieprzeprowadzanie okresowych (1-rocznych i 5-letnich) kontroli stanu technicznego na drogach gminnych miasta Wałbrzycha.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹⁰, wnosi o:

1. Niezwłoczne poddanie okresowej kontroli stanu technicznego wszystkich dróg pozostających w zarządzie drogowym ZDKiUM.
2. Opracowanie i przedłożenie do zatwierdzenia organu zarządzającego ruchem drogowym brakujących projektów organizacji ruchu dla wszystkich nowo zbudowanych lub przebudowanych dróg w Wałbrzychu.
3. Przeprowadzenie przeglądu książek drogowych dla wszystkich dróg publicznych miasta Wałbrzycha pod kątem ich aktualizacji i uzupełnienia, a także założenie książek drogowych dla ul. Kosteckiego i ul. Villardczyków.
4. Uzgodnienie z WPWiK sp. z o.o. w Wałbrzychu sposobu przekazywania informacji o awarii sieci wodno-kanalizacyjnych z uwzględnieniem określenia charakteru awarii.

¹¹⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 82. ze zm.

5. Wyeliminowanie przypadków nielegalnego zajmowania pasa drogowego na cele reklamowe.
6. Wyeliminowanie niezgodności organizacji ruchu drogowego z zatwierdzonymi projektami, w szczególności w odniesieniu do dróg w stosunku, do których stwierdzono uchybienia w toku oględzin przeprowadzonych w ramach niniejszej kontroli.
7. Przeprowadzenie inwentaryzacji oznakowania poziomego i pionowego, sygnalizatorów oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach miasta Wałbrzycha i niezwłoczne dokonanie ich wymiany na spełniające wymogi rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach.
8. Rozważenie, w świetle stwierdzonych w toku niniejszej kontroli nieprawidłowości i uchybień, potrzeby objęcia kontrolą zarządczą i instytucjonalną zadań z zakresu zarządu drogowego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie wyko-
rzystania uwag
i wykonania wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 30 września 2013 r.

Kontrolerzy:

Grzegorz Niemczyk
Specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

Paweł Szczepkowski
Inspektor kontroli państwowej

.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli

z up. Ziemowit Florkowski

Wicedyrektor

.....
Podpis